

Gryzzli

Trzy zakątki świata charakteryzują się występowaniem pewnych czworonogów, które nie mogą bytować gdzie indziej. I choć istnieje więcej zwierząt charakterystycznych tylko dla tych miejsc, owe czworonogi są najbardziej symboliczne. Australijski kontynent zamieszkują koala, którym, za sprawą specyficznej diety, ciężko jest zapewnić dogodne warunki rozwoju. Koala stały się turystyczną atrakcją Australii, przysparzając temu kontynentowi spory dochód. Wzbudziło to zainteresowanie rządu, który podjął kroki w celu ochrony tego gatunku.

Z kolei w Chinach żyje panda, z wyjątkowo specyficzną dietą, co praktycznie wyeliminowało szanse jej przetrwania poza terytorium tego kraju. Tu także pochodzące z całego świata pieniądze i nagłośnienie ochrony pandy sprawiły, że rząd chiński zainteresował się ratowaniem tego gatunku.

W północnej Ameryce żyją (jeszcze) tzw. misie grizzli, które co prawda nie mają tak specyficznej diety jak w/w gatunki czworonogów, ale którym przyszło bytować na granicy największej gospodarczej potęgi świata - USA i kraju, do niedawna z najwyższą stopą życiową, Kanady. W dodatku często zamieszkują one tereny zasobne np. w ropę naftową. Grizzli nie są popularnym symbolem Ameryki, nie ma też licznych i dużych dotacji na ich ochronę. Są ostrożne, płochliwe, stronią od ludzi - nie ma zatem nadziei na duże dochody z turystyki stymulowanej chęcią ich oglądania. Koalicje ochrony grizzli składają się z nienajlepiej zorganizowanych pojedynczych osób, wielu drobnych grup ekologicznych, a także naukowców. Wspólnie doprowadzili oni do częściowej ochrony niedźwiedzi, ograniczając wstęp drwali do miejsc zamieszkałych przez grizzli.

W Kanadzie sporadycznie słychać o naruszaniu tych zakazów i niewystarczającej ochronie prawnej gatunku. W USA, w czasach rządów Clintona, grupom ekologicznym udało się wprowadzić moratorium na wycinanie drzew w Bitterroot Wilderness, które jest położone pomiędzy pięcioma obszarami ścisłej ochrony grizzli, od Kanady po stan Wyoming. Bitterroot jest położony pomiędzy stanami Montana i Idaho. Tymczasem w czerwcu br. administracja prezydenta Busha zniósła moratorium na wycinkę w Bitterroot, nie znajdując dowodów na to, że jest to obszar wędrówek grizzli pomiędzy obszarami ich ochrony pomimo, iż w czerwcu br. widziano tam jednego osobnika. Po nieudanych próbach schwytania wędrującego grizzli, który narobił szkód w gospodarstwach w Bitterroot, zastrzelono go 6 lipca. Od tamtego czasu naukowo nie można stwierdzić, że są tam jeszcze inne grizzli, chociaż mieszkańcy twierdzą, iż spotykają je.

Po tym incydencie 24 wolontariuszy pod przewodnictwem badacza Chucka Jonkela wyruszyło w lasy Bitterroot z nadzieją znalezienia jakichkolwiek śladów egzystencji grizzli. Są zaopatrzeni w pożywienie, jakie jedzą szukane przez nich niedźwiedzie. Jonkel twierdzi, że znalezienie grizzli mogłoby zmienić na korzystniejsze obecne normy ochrony przyrody w tym regionie, a przede wszystkim pomóc w rozwoju populacji tego ginącego gatunku ssaka. Bo chociaż są one chronione w 5 rezerwach, jednak rezerwy te są rozdzielone, a przetrwanie grizzli w ich obecnej sytuacji w dużym stopniu zależy od możliwie największego ich zgrupowania. Zdaniem Jonkela, federalne poszukiwania naukowe grizzli nie przyniosły rezultatu, ponieważ objęły tylko 5% powierzchni Bitterroot. Pełnomocnik rządu federalnego ds. grizzli - Chris Servheen przed wyprawą wolontariuszy twierdził, że nie ma tam tych czworonogów, co ponoć udowodniły wyniki poszukiwań sponsorowanych przez rząd. Teraz, kiedy wolontariusze są w terenie, Servheen mówi, że nawet znalezienie jednego grizzli nie udowodnia, iż Bitterroot jest obszarem ich wędrówek pomiędzy rezerwatami. Na razie tego rodzaju dyskusje do niczego nie prowadzą, choć może się to znacznie zmienić po powrocie 24 przyrodników. Wcześniej, w XVIII w., zamieszkiwało Amerykę ok. 100 000 grizzli, teraz w USA żyje ich tylko 1,2 tys. Rozmnażają się powoli, wydając na świat potomstwo co

trzy lata, poruszają się z szybkością do 17-28 km/h, wędrują daleko w poszukiwaniu pożywienia, a zimą tracą do 30% masy ciała.

Przemysław Sobański